

TÁC HẠI CỦA MA TUÝ VÀ TRÁCH NHIỆM CỦA HỌC SINH TRONG PHÒNG, CHỐNG MA TUÝ

I - HIỂU BIẾT CƠ BẢN VỀ MA TUÝ

1. Khái niệm chất Ma Túy:

Có nhiều quan điểm khác nhau về ma túy.

Theo Từ điển tiếng Việt : “Ma túy là tên gọi chung cho tất cả các chất có tác dụng gây trạng thái ngây ngất, đờ đẫn, dùng quen thành nghiện”.

Theo quan điểm của Tổ chức Y tế thế giới (WHO) : Ma túy là bất cứ chất nào khi đưa vào cơ thể con người có tác dụng làm thay đổi một số chức năng của cơ thể.

Theo quan điểm của Liên Hợp Quốc : Ma túy là những chất có nguồn gốc tự nhiên hoặc tổng hợp, khi xâm nhập vào cơ thể con người có tác dụng làm thay đổi ý thức và trí tuệ, làm cho con người lệ thuộc vào nó.

Bộ Luật Hình sự nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam năm 1999 đã xác định rõ : Ma túy bao gồm nhựa thuốc phiện, nhựa cần sa, cao côca,

lá, hoa, quả cây cần sa; lá cây côca; quả thuốc phiện khô, quả thuốc phiện tươi, heroine, cocaine; chất ma túy khác ở thể lỏng và thể rắn. Chất ma túy khác nêu trong các điều luật, đó là những chất ma túy tuy không nêu tên cụ thể nhưng nó được quy định trong Danh mục chất ma túy và tiền chất, ban hành kèm theo Nghị định 67/2001/NĐ - CP ngày 01/10/2001 và Nghị định 133/2003/NĐ CP ngày 6/11/2003 của Chính phủ, Nghị định 163/2007/NĐ CP ngày 12/11/2007.

Dựa theo các quy định trên, Luật Phòng, chống ma túy của nước ta đã đưa ra khái niệm về chất ma túy như sau :

“Chất ma túy là chất gây nghiện, chất hướng thần, được quy định trong các danh mục do Chính phủ ban hành”.

“Chất gây nghiện là chất kích thích, ức chế thần kinh, dễ gây tình trạng nghiện đối với người sử dụng”.

“Chất hướng thần là chất kích thích, ức chế thần kinh hoặc gây ảo giác, nếu sử dụng nhiều lần có thể dẫn tới tình trạng nghiện đối với người sử dụng

2. Phân loại chất Ma Túy:

a) Phân loại dựa theo nguồn gốc sản xuất ra chất ma túy:

Theo cách phân loại này, người ta dựa vào nguồn gốc của nguyên liệu dùng để sản xuất và nguồn gốc của sản phẩm tạo thành các chất ma túy. Trong phương pháp này người ta chia ra ba nhóm chất ma túy :

- Chất ma túy có nguồn gốc tự nhiên : là chất ma túy có sẵn trong tự nhiên, là những ancaloit của một số loài thực vật như cây thuốc phiện, cây côca, cây cần sa... Điển hình cho chất ma túy thuộc nhóm này là : nhựa thuốc phiện, thảo mộc cần sa, tinh dầu cần sa, v.v...

- Chất ma túy bán tổng hợp : là chất ma túy mà một phần nguyên liệu dùng để sản xuất ra chúng được lấy từ tự nhiên. Từ những nguyên liệu này, người ta cho phản ứng với các chất hóa học (tiền chất) để tổng hợp ra chất ma túy mới. Những chất ma túy mới này được gọi là chất ma túy bán tổng hợp, có độc tính cao hơn, có tác dụng tâm lý mạnh mẽ hơn so với chất ma túy ban đầu.

Vi dụ : Lấy morphine (là chất ma túy có nguồn gốc tự nhiên) cho tác dụng với anhydric axêtic (là hóa chất được điều chế trong phòng thí nghiệm) sẽ tạo thành heroine là chất ma túy bán tổng hợp.

- Chất ma túy tổng hợp: là các chất ma túy mà nguyên liệu dùng để điều chế và các sản phẩm đều được tổng hợp trong phòng thí nghiệm như Amphetamine, Metamphetamine...

b) Phân loại dựa theo đặc điểm cấu trúc hóa học của chất Ma Túy:

Đây là sự phân loại dựa theo đặc điểm cấu trúc hoá học của chất ma túy. Cách phân loại

này ít được sử dụng trong đời sống xã hội, nhưng lại được các nhà khoa học rất quan tâm, nghiên cứu để chuyển hoá từ chất này thành chất khác và đặc biệt là tìm ra các phương pháp giám định chúng hoặc nghiên cứu các loại thuốc để cai nghiện.

Ví dụ : heroine, morphine, codeine...

c) Phân loại dựa theo mức độ gây nghiện và khả năng bị lạm dụng:

Theo phương pháp phân loại này, người ta chia chất ma túy ra làm hai nhóm cơ bản :

- Nhóm chất ma túy có hiệu lực cao : là những chất ma túy có độc tính cao, hoạt tính sinh học mạnh, gây nhiều nguy hiểm cho người sử dụng như heroine, cocaine, ecstasy...
- Nhóm chất ma túy có hiệu lực thấp : là những chất ma túy có độc tính thấp hơn, mức độ hoạt tính sinh học của chúng cũng thấp, thường là những chất an thần như : diazepam, clordiazepam...

d) Phân loại chất ma túy dựa vào tác dụng của nó đối với tâm, sinh lí người sử dụng:

Theo cách phân loại này, chất ma túy được chia ra các nhóm sau :

Nhóm chất ma túy an thần (thuốc phiện, morphine, heroine);

- Nhóm chất ma túy gây kích thích (cocaine, amphetamine);
- Nhóm chất ma túy gây ảo giác (cannabis, lysergide).

3. Các chất Ma Túy thường gặp:

a) Nhóm chất ma túy an thần

* Thuốc phiện :

Theo phân loại của phòng thí nghiệm ma túy của Liên Hợp Quốc thì thuốc phiện có các dạng sau :

- Thuốc phiện sống (còn gọi là thuốc phiện tươi) : là nhựa thuốc phiện đông đặc, màu đen sẫm, không tan trong nước, được lấy từ vỏ quả thuốc phiện, chưa qua một quá trình chế biến nào nên còn gọi là thuốc phiện thô.
- Thuốc phiện chín (còn gọi là thuốc phiện khô): là thuốc phiện đã được bào chế từ thuốc phiện sống, bằng phương pháp sấy khô. Thuốc phiện khô được sử dụng chủ yếu ở các nước Đông Nam Á dùng để hút và sử dụng để điều chế ra morphine và heroine.
- Xái thuốc phiện : là phần sản phẩm cháy còn lại trong tàu sau khi thuốc phiện đã được hút.
- Thuốc phiện y tế (còn gọi là thuốc phiện bột) : được chiết xuất và sấy khô trong điều kiện nhiệt độ ổn định, thường có hàm lượng morphine từ 9,5-10,5%.

Hậu quả của việc sử dụng thuốc phiện là tạo ra cảm giác êm dịu, mê mẫn kéo dài từ 3 đến 6 giờ. Khi đã nghiện thuốc phiện thì suy sụp về sức khỏe, da xám dãn, không muốn ăn, ăn không ngon, tiêu hoá kém, người gầy yếu, hốc hác, sợ nước, sợ rượu, đi đứng không vững, thân hình tiêu tụy. Người nghiện có thể chết do suy tim mạch và kiệt sức.

* Morphine :

Morphine là một ancaloit chính của nhựa thuốc phiện. Trong điều kiện bình thường morphine kết tinh dạng bột tinh thể màu trắng, không mùi, có vị đắng.

Người nghiện sử dụng morphine nhiều lần thì morphine sẽ tích lũy ở các tế bào sừng như : tóc, móng tay, móng chân. Nếu sử dụng morphine quá liều sẽ dẫn tới bị ngộ độc.

* Heroine :

Bình thường heroine tinh khiết tồn tại ở dạng tinh thể màu trắng, nếu có lẫn tạp chất thì có các màu sắc khác nhau, từ màu trắng đến màu xám, không mùi, có vị đắng.

Heroine có tác dụng giảm đau mạnh, nhưng độc hơn và gây nguy hiểm nhiều hơn so với morphine. Heroine là một trong những chất ma túy nguy hiểm và phổ biến nhất hiện nay.

b) Nhóm chất Ma Túy gây kích thích:

Các chất kích thích hệ thần kinh trung ương còn gọi là các chất “doping”. Đây là những chất độc mạnh thuộc bảng A, rất nguy hiểm và khả năng gây nghiện cao. Phổ biến là các loại ma túy tổng hợp MDMA, ecstasy.

c) Nhóm chất Ma Túy gây ảo giác:

* Cần sa và các sản phẩm của nó

Cây cần sa có tên khoa học là : Cannabis - Sativa L., còn có các tên gọi khác như : cây gai dầu, cây lanh mèo, cây gai mèo, cây đại ma, cây lanh mán, cây hỏa ma, cây bồ đề... Sản phẩm của cây cần sa bao gồm : thảo mộc cần sa, nhựa cần sa, tinh dầu cần sa.

Hiện nay, cần sa là một trong những chất ma túy được sử dụng phổ biến. Tác dụng nguy hiểm nhất của cần sa là gây ảo giác, làm cho người sử dụng có nhận thức và hành động sai lệch. Tùy thuộc vào thần kinh của từng người nghiện mà cần sa có những tác động gây ảo giác khác nhau.

* Lysergide (LSD)

LSD tồn tại dưới dạng bột tinh thể màu trắng, là một trong các loại ma túy gây ảo giác mạnh nhất mà loài người biết đến. LSD là một chất bán tổng hợp, gây ảo giác rất mạnh và rất nguy hiểm. Chỉ cần dùng 1 liều từ 20 — 50 microgam là đủ gây ra những hoang tưởng.